

Co změní Lisabonská smlouva?

Eurocentrum, Praha, 23. října 2008

Jan Karlas

Ústav mezinárodních vztahů, Praha

Nástin přednášky

- 1) cesta k LS
- 2) struktura
- 3) hlavní změny
- 4) změny proti EÚS
- 5) hodnocení
- 6) současný stav ratifikace
- 7) scénáře dalšího vývoje

I. Cesta k LS

- Institucionální reforma v 90. letech
- Laekenská deklarace (2001)
- Konvent (2002 – 2003), Evropská ústavní smlouva
- MVK (2003 – 2004)
- Referenda ve Francii a Nizozemsku (2005), období reflexe (2005 – 2006)
- MVK (2007), Lisabonská smlouva

II. Struktura

- Novelizace existujících smluv (3 smluv)
- Sedm článků, 13 protokolů, 65 deklarací, 152 stránek textu
- Celkem 6 hlav - I) společná ustanovení, II) U. o demokratických zásadách, III) U. o orgánech, IV) U. o posílené spolupráci, V) Obecná ustanovení o vnější činnosti Unie a zvláštní ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice, VI) Závěrečná ustanovení

III. Hlavní změny

Obecné změny

- Přesnější vymezení kompetencí
- Vymezení základních svobod a práv občanů
- Právo občanů na zákonodárnou iniciativu
- Vystoupení členského státu z EU
- Přijímání změn

III. Hlavní změny

Institucionální změny

- Evropská rada – zřízení funkce předsedy
- Rada EU – definice a rozšíření kvalifikované většiny; transparentnost
- Evropský parlament – rozšíření spolurozhodování; úprava počtu členů
- Národní parlamenty – žlutá a oranžová karta
- Komise – snížení počtu členů

III. Hlavní změny

Vnější vztahy

- Úprava funkce Vysokého zmocněnce
- Vytvoření Evropské služby vnější akce
- Posílení role Parlamentu
- Doložka solidarity

Vnitřní věci

- Přijetí komunitární metody
- Výjimky některých ČS

III. Hlavní změny

Rozpočet

- Posílení Parlamentu

Politiky

- Klimatická změna
- Spolupráce v oblasti vesmíru
- Energetická bezpečnost

IV. Změny oproti EÚS

Obecné záležitosti – změna názvu, odstranění odkazu na symboly, oranžová karta národních parlamentů, oboustranná flexibilita, vyjmutí Listiny základních práv

Instituce – maximální počet členů Parlamentu, posunutí reformy hlasování kvalifikovanou většinou, ponechání názvu Vysokého zmocněnce

Změny v oblasti politik

V. Hodnocení

Zastánci smlouvy – efektivita

- Přijímání změn – HKV a spolurozhodování jako standardní procedury
- Vytvoření předsedy Evropské rady, úprava postavení Vysokého zmocněnce
- Snížení počtu komisařů

V. Hodnocení

- **legitimita**

- Přesnější vymezení kompetencí
- Vymezení základních svobod a práv občanů
- Právo občanů na zákonodárnou iniciativu
- Zapojení národních parlamentů

V. Hodnocení

Odpůrci – omezení kontroly ČS

- Přijímání změn – HKV a spolurozhodování jako standardní procedury
- Snížení počtu komisařů
- Komunitarizace třetího pilíře

VI., VII. Současný stav, scénáře

- Dosud neratifikující ČS – Irsko, ČR, Švédsko
- Irské důvody – 1) nesrozumitelnost, komunikační deficit; 2) neutralita, suverenita
- 1) nové referendum v Irsku
- 2) pokračování platnosti Smlouvy z Nice
- 3) nová smlouva
- 4) Vytvoření „další“ Unie
- 5) Koalice ochotných